

A modern építészettől a globális építészetig, nemzetközi irodalom

Általános művek

Történet

Frampton, Kenneth: *A modern építészet kritikai története.* Terc Kiadó 2009 (2. kiadás)

Ockman, Joan (ed.): *Architecture Culture 1943-1968. A Documentary Anthology.* New York: Rizzoli 1993.

Kerékgyártó Béla (szerk.): *A mérhető és a mérhetetlen. Építészeti írások a 20. századból.* Budapest: Typotex Kiadó 2000 (2. kiadás 2004).

Giedion, Sigfried: *Space, Time, and Architecture.* Cambridge/Mass.: Harvard University Press, 1941 (és következő kiadások; angolul és németül az OMIKK-ban)

Banham, Reyner: *Theory and Design in the First Machine Age.* London: Architectural Press, 1960.

Benevolo, Leonardo: *History of Modern Architecture I. The Tradition of Modern Architecture – II. The Modern Movement.* Cambridge/Mass.: The MIT Press, 1977 (eredetileg olaszul: 1960, németül: OMIKK)

Vámosy Ferenc: *Korunk építésze.* Budapest: Gondolat Kiadó, 1974.

Frampton, Kenneth: *Studies in Tectonic Culture. The Poetics of Construction in Nineteenth and Twentieth Century Architecture.* Cambridge/Mass.: The MIT Press, 1995

Colquhoun, Alan: *Modern Architecture.* Oxford, New York: Oxford University Press, 2002.

Curtis, William: *Architecture since 1900.* London: Phaidon, 1997 (3. kiadás)

Jarzombek, Mark – Ching, Francis D.K. – Prakash, Vikramaditya: *A Global History of Architecture.* Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, 2007 (2. kiadás: 2011, OMIKK)

Meggyesi Tamás: *A városépítészet útjai és tévútjai.* Budapest: Műszaki Kiadó, 1985, (új kiadása *A 20. század urbanisztikájának útvesztői* címmel a Terc Kiadónál jelent meg 2005-ben).

Elmélet, historiográfia, elemzések

Forty, Adrian: *Words and Buildings: a vocabulary of modern architecture.* Thames and Hudson 2000

Mallgrave, Francis: *Modern Architectural Theory. A Historical Survey 1673-1968.* New York: Cambridge University Press, 2005.

Mallgrave, Francis – Goodman, David: *An Introduction to Architectural Theory 1968 to the Present*. Chichester: Wiley-Blackwell, 2011

Tournikiotis, Panayotis: *The Historiography of Modern Architecture*. Cambridge/Mass.: The MIT Press, 1999.

Vidler, Anthony: *Histories of the Immediate Present*. Cambridge/Mass.: The MIT Press, 2008.

Banham, Reyner: *Megastructures. Urban Futures fo the Recent Past*. London : Thames and Hudson, 1976.

Banham, Reyner: *Brutalism in Architecture*. Stuttgart: Krämer, 1966 (háromnyelvű kiadás: angol, német, francia)

Landau, Royston: *New Directions in British Architecture*. London: Studio Vista 1968

Colquhoun, Alan: *Collected essays in architectural criticism*. London: Black Dog Publishing, 2009.

Canizaro, Vincent B. (szerk.): *Architectural Regionalism: Collected Writings on Place, Identity, Modernity, and Tradition*. New York: Princeton University Press, 2007.

<https://issuu.com/papress/docs/9781568986166/6?backgroundColor=>

Colomina, Beatriz – Buckley, Craig (szerk.): *Clip, Stamp, Fold: The Radical Architecture of Little Magazines 196X to 197X*. Barcelona: Actar 2014

[https://books.google.hu/books?](https://books.google.hu/books?id=9z_zrQLuY3kC&pg=PA281&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false)

[id=9z_zrQLuY3kC&pg=PA281&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.hu/books?id=9z_zrQLuY3kC&pg=PA281&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false)

Nemzetközi modern a második világháború után

Golodhagen, Sarah Williams – Legault, Réjean (szerk.): *Anxious Modernisms. Experimentation in Postwar Architectural Culture*. Montreal, Cambridge/Mass, London: Canadian Centre for Architecture, The MIT Press, 2000.

értelmezési keret, résztanulmányok

Risselada, Max – Heuvel, Dirk van den (szerk.): *Team 10. in search of a Utopia of the present 1953-81*. Rotterdam: Nai Publishers, 2005.

Gold, John R.: *The experience of modernism. Modern architects and the future city, 1928-1953*. London etc.: E FN SPON, 1997

Gold, John R.: *The Practice of Modernism. Modern architects and urban tranformation, 1954-1972*. London, New York: Routledge, 2007.

[Reinhold Martin](#) – [Penny Spark](#) – Joan Ockman (eds): *Swedish Modernism: Architecture, Consumption and the Welfare State*. Black Dog Publishing London UK; 2010.

Pendlebury, John; Erten, Erdem; Peter, Larkham J. (szerk.): [Alternative Visions of Post-War Reconstruction: Creating the modern townscape](#). London, New York: Routledge (Taylor & Francis), 2014

Swenarton, Mark – Avermaete, Tom – von den Heuvel, Dirk (szerk.): *Architecture and the Welfare State*. London, New York: Routledge, 2015.

Labor der Moderne/Laboratory of Modernism. Post-war architecture in Europe. Sächsische Akademie der Künste 2014

Olaszo., Franciao., Spanyolo., Szlovákia, Lengyelo – Make it Big. Large Buildings in the 1960s and 1970s

Poerschke, Ute: *Architectural Theory of Modernism: Relating Functions and Forms*. London, New York: Routledge, 2016

Thomas Köhler – Ursula Müller (szerk.): *Radikal Modern. Planen und Bauen im Berlin der 1960er Jahre*. Berlin: Wasmuth Verlag, 2015

Rossi, Aldo: *A város építészete*. Budapest: Bercsényi 28-30, 1986

Venturi, Robert: *Összetettség és ellentmondás az építészetben*. Budapest: Corvina Kiadó, 1981

Rowe, Colin – Koetter. Fred: *Collage City*. Cambridge/Mass: The MIT Press, 1979

Megőrzés, rekonstrukció, modern műemlékvédelem

Abramson, Daniel M.: *Obsolescence. An Architectural History*. Chicago: The Chicago University Press, 2016.

Wüstenrotstiftung (szerk.): *Denkmalpflege der Moderne. Konzepte für ein junges Architekturerbe*. Stuttgart, Zürich: Karl Kraemer Verlag, 2011.

Buttlar, Adrian von – Heuter, Christoph (szerk.): *denkmal! moderne. Architektur der 60er Jahre. Wiederentdeckung einer Epoche*. Berlin: Jovis Verlag, 2007.

Kérékgyártó Béla: Az újra megtalált közép? A Reichstag és a német demokrácia önmegjelenítése. In: Kérékgyártó Béla (szerk.): *Berlin átváltozásai. Város, építészet, kultúra*. Budapest: Typotex Kiadó, 2008.

Kérékgyártó Béla: Város és emlékezet. Az IBA-tól az egyesült fővárosig. In: Kérékgyártó Béla (szerk.): *Berlin átváltozásai. Város, építészet, kultúra*. Budapest: Typotex Kiadó, 2008.

Koolhaas, Rem – Otero-Pailos: *Preservation Is Overtaking Us* (GSAPP Transcripts) 2014
<https://www.arch.columbia.edu/books/reader/6-preservation-is-overtaking-us>

Nerdinger, Winfried (szerk.): *Geschichte der Rekonstruktion, Konstruktion der Geschichte*. München, Berlin: Prestel Verlag, 2010.

Powels, Alan (szerk.): *Robin Hood Gardens Revisions*. London: The Twentieth Century Society, 2010.

Magyar modern

Általános művek, források, tájékozódás

Szendrői Jenő (szerk.): *Magyar építészet 1945-1955*. Budapest: Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1955.

Szendrői Jenő – Arnóth Lajos (szerk.): *Magyar építészet 1945-1970*. Budapest: Műszaki Kiadó, 1972

Scheéry Gábor (szerk.): *Évek, művek, alkotók. Ybl Miklós-díjasok és műveik 1953-1994*. Budapest: ÉTI, 1995

Major Máté – Osskó Judit: *Új építészet, új társadalom 1945-1978. Válogatás az elmúlt évtizedek építészeti vitáiból, dokumentumaiból*. Budapest: Corvina Kiadó 1981

Jékely Zsolt – Sódor Alajos: *Budapest építészete a XX. században*. Budapest: Műszaki Könyvkiadó, 1980.

Lőrinczi Zsuzsa – Vargha Mihály (szerk.): *Budapest építészeti kalauz/Építészeti kalauz. Budapest építészete a századfordulótól napjainkig*. Budapest: 6BT, 1997

Lőrinczi Zsuzsanna (szerk.): *Vidéki építészeti kalauz/Építészeti kalauz. Magyarország (vidéki) építészete a 20. században*. Budapest: 6BT, 2002

Kubinszky Mihály (szerk.): *Modern építészeti lexikon*. Budapest: Műszaki Kiadó, 1978.

Schéry Gábor (szerk.): *A magyar tervezőirodák története*. Budapest: Építésügyi Tájékoztatási Központ, 2001.

Áttekintések, elemzések

Ferkai András: *Építészet a két világháború között – Építészet a második világháború után*. In: Wiebenson, Dora – Sisa József (szerk.): *Magyarország építészetének története*. Budapest: Vince Kiadó 1998, 275-304, 305-329.

Ferkai András (szerk.): *KÖZTI 66. Egy tervezőiroda történet I. (1949-1991)*. Budapest: Vince Kiadó, 2015.

Prakfalvi Endre: *A 20. század második felének építészete*. In: Beke László – Gábor Eszter – Prakfalvi Endre – Sisa József – Szabó Júlia: *Magyar művészet 1800-tól napjainkig*. Budapest: Corvina Kiadó 2002, 255-301

Társadalomtörténet

Valuch Tibor: *Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében*. Budapest: Osiris Kiadó, 2005.

Rainer M. János (szerk.): „*Hatvanas évek*” Magyarországon. *Tanulmányok*. Budapest: 1956-os Intézet, 2004.

Kortárs szemmel

Major Máté: *Az építészet új világa. Tanulmányok*. Budapest: Magvető Kiadó, 1969.

Major Máté: *Tizenkét nehéz esztendő (1945-1956)*. Budapest: Magyar Építészeti Múzeum, 2001.

Bonta János: *Építészet és tömegtermelés*. Budapest: Műszaki Kiadó, 1963.

Bonta János: *A magyar építészet egy kortárs szemével 1945-1960*. Budapest: Terc Kiadó, 2008.

Katona József (szerk.): *Építésiparosítás, műszaki tervezés, tipizálás*. Budapest: Típustervező Intézet, 1969.

Pogány Frigyes: *Salgótarján új városközpontja*. Budapest: Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1973.

Monográfiák

Hadik András – Hajdú Virág – Prakfalvi Endre – Ritoók Pál (szerk.): *Rimanóczy Gyula 1903-1958*. Budapest: Magyar Építészeti Múzeum,

Rappai Zsuzsa (szerk.): *Finta József műhelye. Tervek, épületek, írások, interjúk*. Budapest: Mundus Egyetemi Kiadó, 1997

Gerle János (szerk.) *Makovecz Imre. Tervek, épületek, írások 1959-2001*. Budapest: Serdián Kft, 2002

Ferkai András (szerk.): *Jánossy György építőművész*. Budapest: 6BT 2001

Ferkai András: *Farkasdy Zoltán építésze*. Budapest: HAP Tervezőiroda KFT. 2014

Pazár Béla: *Molnár Péter építésze (1925-2000)*. Budapest: 6BT 2004

Ferkai András (szerk.): *Gulyás Zoltán építésze*. Budapest: HAP Hungaro-Austro Plan, 2005

Szabó Levente: *Bán Ferenc építésze*. Budapest: Terc Kiadó 2015

Mai kiadványok, elemzések

Fehérvári Zoltán – Hajdú Virág – Prakfalvi Endre: *Modern és szocreál. Építészet és tervezés Magyarországon 1945-1959*. Budapest: Építészeti Múzeum, 2006

Barka Gábor – Fehérvári Zoltán – Prakfalvi Endre: *Dunaújvárosi építészeti kalauz.*
Dunaújváros: Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata 2007

Janáky György – Janáky István: *id. Janáky István könyve.* Budapest: Terc Kiadó 2007

Janáky István: *A hely.* Budapest: Műszaki Könyvkiadó 2000

Janáky István: *Levelek Árkádiából.*
<http://epiteszforum.hu/levelek-arkadiabol>

Kerékgyártó Béla: *Szocialista városközpont – rendszerváltás előtt és után. Salgótarján példája*
(megjelent németül 2010)

Kerékgyártó Béla: *Építészet, identitás és emlékezet (Aldo Rossi elmélete és a lakótelepek példája).* In: S. Varga Pál és mások (szerk.): *A magyar emlékezhelyek kutatásának elméleti és módszertani alapjai.* Loci Memoriae Hungaricae. Debrecen: Egyetemi Kiadó 2013

Simon Mariann: *Változó domborzatok : Gondolatok Közép-Európa építészeti identitásáról.*
Debreceni Disputa. - 7. (2009) 7-8. , p. 58-63.
http://www.deol.hu/disputa/2009/Disputa_09-07.pdf

Simon Mariann: *Age of Adventures : Hungarian architects in the Britain in the 1960s. Britain and Hungary.* - 3. (2005) , p. 50-59.

Simon Mariann: *Minták és módszerek : a hetvenes évek hazai építésze és a karakter. Építés - építészettudomány.* 29. (2001) 3-4., 347-360.

Simon Mariann: *Újrakezdések. Magyar építészet 1956-1969 és 1990-2010. / Restarts. Hungarian architecture 1956-1969 and 1990-2010.* Terc Kiadó 2016

A Kijárat Kiadó Vallomások sorozata

Reimholz Péter előadása Gulyás Zoltánról az Építészfórumon
<http://epiteszforum.hu/gulyas-zoltan-epiteszre-emlekeztek-a-mome-n>

Lakótelep

Körner Zsuzsa – Nagy Márta: *Az európai és a magyar telepszerű lakásépítés története 1945-től napjainkig.* Budapest: Terc Kiadó 2006

Branczik Márta – Keller Márkus: *Korszerű lakás: az óbudai kísérlet* 1960. Budapest: Budapesti Történeti Múzeum – 1956-os Intézet – Terc Kiadó, 2011

Csizmady Adrienn: *A lakóteleptől a lakóparkig.* Budapest: Ú.M.K., 2008

N. Kovács Tímea (szerk.): *Lakótelepek. A modernitás laboratóriumai.* Budapest: Kijárat Kiadó 2008

Városépítészet

Városépítés Magyarországon a felszabadulás után. Budapest: Műszaki Könyvkiadó, 1973

Granasztói Pál: *Az építészet igézetében.* Budapest: Magvető Kiadó, 1966

Preisich Gábor: *Budapest városépítésének története 1945-1990.* Tanulmányok. Budapest: Műszaki Könyvkiadó, 1998

Preisich Gábor: *Építészeti és városépítészeti pályafutásom története.* Budapest: Magyar Építészeti Múzeum, 2009

Műemlékvédelem

Klanciczay Gábor beszélgetése Lövei Pállal: „Ha mindez így marad, akkor ez ennek a 140 éves történetnek a vége”. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal feloszlásáról. *BUKSz*, 2012/3, 254-268.

Egy megtalált ház (Ivánka András orvosi klubháza a Győri Megyei Kórházban). *Arc*'4

Új műemlékek felé. *Arc*'5 (2000) (Benne: Moravánszky Ákos: Műemlék és emlékmű; Ferkai András: A modern mozgalom épületeinek műemlékvédelme; Szrogh György és Erick van Egeraat a MÉMOSz, Sólyom Benedek a pasaréti buszvégállomás felújításáról, Fáy Dániel Molnár Farkas Szentföld templomáról, Martin Tschanz Olgiatti Sárga házáról + kerekasztal-beszélgetés).

Folyóiratok

Magyar Építőművészet
Műszaki Tervezés
Városépítés
Építés-Építészettudomány
Ipari építészeti szemle
Magyar Építőipar
Műemlékvédelem
Műemlékvédelmi Szemle